

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Ondřejem Szalonnásem v právní věci

žalobkyně: V. C., nar. X,
státní příslušnost: X,
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2023, č. j. OAM-1403/ZA-ZA11-ZA01-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Předmět řízení

1. Žalobkyně, státní občanka Moldavska, se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2023, č. j. OAM-1403/ZA-ZA11-ZA01-2023 (dále též jen: „napadené rozhodnutí“), kterým byla její žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též jen: „ZoA“) jako zjevně nedůvodná.

Obsah žaloby

2. Napadenému rozhodnutí žalobkyně vytýká, že není dostatečně odůvodněné, obsahuje zcela nesprávné posouzení její životní situace, která je žalovaným bagatelizována s tím, že jí v zemi původu nehrozí žádné nebezpečí a nejsou zde porušována lidská práva.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Žalovaný vycházel z nepřesných informací, nehodnotil nárůst korupce a naprostou ignoraci právních předpisů státními orgány.

3. Podle přesvědčení žalobkyně jsou v jejím případě splněny všechny podmínky pro udělení přinejmenším doplňkové ochrany podle § 14a ZoA. Její žádost byla zamítnuta na základě zprostředkovaných a nepřesných informací.
4. Nad uvedené žalobkyně doplnila, že Moldavsko se obává ruské agrese, v separatistickém Podněstří je dislokována ruská vojenská posádka o síle 1 500 mužů a existují plány ruského vedení dobýt jih Ukrajiny a následně jej propojit právě s Podněstřím. Moldavsko navíc nemá jisté připojení k EU, muselo by splnit řadu náročných podmínek, přičemž není známo, jak dlouho to může trvat. Nezávislá média soustavně informují o tom, že v Moldavsku dochází ke korupci, porušování zásad právního státu a zneužívání moci v zemi. Přestože došlo ke snížení moci oligarchů nad moldavskou politikou, jejich vliv a korupce nepominuly.
5. V posuzované věci se žalovaný nezabýval reálnými důvody ochrany. V Moldavsku bují korupce, úřednický aparát nerespektuje a překrucuje právní normy. Dochází k excesům vůči obyvatelstvu kvůli jeho politickému přesvědčení.
6. Je dáno nebezpečí, že po případném návratu do vlasti bude žalobkyně čelit pronásledování z důvodu nenávisti svých bratrů, proti němuž se nebude moci dovolat u místních orgánů. Bratři mají rozsáhlé kontakty a vypátrali i místo jejího bydliště v ČR. Žalobkyně má zpretrhané vazby s rodinou i všemi přáteli. Naopak, mnohé vztahy si vybudovala v ČR.

Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný s tvrzeními obsaženými v žalobě nesouhlasil. Při rozhodování vzal do úvahy skutečnosti, které žalobkyně tvrdila, a shromáždil k nim relevantní aktuální informace o situaci v zemi jejího původu. Vyšel tedy z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že zvolené řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičně odůvodněno.
8. Podle žalovaného se žalobkyni nepodařilo prokázat, že v jejím případě nelze Moldavsko, které je jinak dle vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) ZoA, za bezpečnou zemi považovat. Tvrdí-li žalobkyně, že by v zemi původu čelila pronásledování ze strany svých bratrů, proti němuž by nemohla najít zastání u státních orgánů, pak jde jen o její domněnku bez relevantního důkazu. Pouhá nedůvěra žadatele o mezinárodní ochranu ve státní orgány své země původu přitom není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.
9. V Moldavsku nedochází obecně a soustavně k pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a občané Moldavska nebo osoby bez státního občanství Moldavsko neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a ZoA. Moldavsko ratifikovalo a dodržuje smlouvy o lidských právech a základních svobodách včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, zákonné a vychází z dostatečně zjištěného stavu věci.

Posouzení věci

10. Soud ve věci rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný vyjádřil s rozhodnutím věci bez jednání souhlas, žalovaný se na příslušnou výzvu soudu nevyjádřil ani ve stanovené lhůtě, ani až do dne vyhlášení tohoto rozsudku. Proto se podle § 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s. má za to, že s rozhodnutím věci bez jednání rovněž souhlasí.
11. Žaloba není důvodná.
12. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Žalobkyně z Moldavska vycestovala dne 24. 5. 2023 autobusem, do ČR přicestovala dne 25. 5. 2023. Dne 14. 10. 2023 podala žádost o mezinárodní ochranu. V poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu z 18. 10. 2023 uvedla žalobkyně, že je ateistka, nemá žádné politické přesvědčení, politika ji nezajímá. Je svobodná, nemá děti. Naposledy ve vlasti bydlela asi měsíc v Kišiněvě, ale ulici si již nepamatuje. Registrovaný pobyt měla ve městě Belti, Bulgara 27/22. V Kišiněvě bydlela sama, byt patřil kamarádce. Jde-li o předchozí pobyt v EU, v roce 2018 byla v Rumunsku na sezónní práci. Jedná se o její prvou žádost o mezinárodní ochranu. Trpí srdeční arytmií, vysokým krevním tlakem, často krvácí z nosu. Dříve se léčila, teď už ne. Tázána na důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že se nemá kam vrátit. Rodiče ji vyhnali, začala pít. V ČR má kamaráda, který je Moldavec. V ČR žije již dlouho, pozval ji k sobě.
13. Dne 18. 3. 2023 proběhl k žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany pohovor se žalobkyní. V jeho rámci žalobkyně mj. uvedla, že k vycestování z vlasti se rozhodla v květnu 2023. Impulsem k tomuto rozhodnutí bylo její zjištění, že nemá kde žít. Má čtyři bratry, kteří ji nenávidí, babička ji v roce 2022 vyhnala z domova. Bratři se jí teď snaží odhlásit trvalý pobyt. Neví, proč je tomu tak, ale trvá to již od dětství. Možná je to ze závisti, protože babička jí kdysi věnovala více pozornosti než jim. Když ji babička vyhnala, šla ke kamarádce, pak si našla práci. Má středoškolské vzdělání v oboru kuchař-číšník-barman. V Moldavsku dělala servírku. Ačkoliv je v ČR od května 2023, o mezinárodní ochranu požádala až v říjnu 2023 proto, že předtím o azylu nic nevěděla. Oněch pět měsíců mezi příjezdem a žádostí o mezinárodní ochranu pracovala u svého kamaráda, hlídala mu dítě a pomáhala mu v domácnosti. V zemi svého původu byla trestně stíhána za rvačku s policií, ale nakonec jí to bylo odpuštěno, rozsudek nepadl. V rámci Moldavska se nemůže přestěhovat, obává se bratrů, navíc po ní chtějí nějaké peníze. Bratři mají kontakty, dozvěděli se i to, kde bydlí v ČR, jejímu kamarádovi začali psát, ať jim posílá peníze, jinak uvidí, co se stane. Vyhrožovali, že jí ublíží. Peníze má posílat proto, že se o ni dříve babička starala. V případě návratu do vlasti by jí hrozilo cokoli, protože to je Moldavsko. Bratři jsou výtržníci, pokud by jí nechtěli ublížit osobně, stačí jim lusknout prsty a udělá to někdo jiný. Kromě zmíněného trestního stíhání neměla problémy s policií či státními orgány, pouze měla pokuty za pití alkoholu na veřejnosti. Na území ČR nemá žádné rodinné příslušníky. Pokud by se vrátila do Moldavska, začala by zase pít.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

14. Ve správním spisu je založeno také Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu zpracované Ministerstvem vnitra ze srpna 2023. Plyne z něj, že Moldavsko posílilo právní stát včetně reformy policie a kroků směřujících k reformě soudnictví. Moldavsko ratifikovalo základní mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, je členem Rady Evropy. V zemi působí tři orgány pro lidská práva a řada domácích i zahraničních skupin pro lidský práva bez omezování ze strany vlády a státní správy. Nedochází v něm k hrozbě z důvodu svévolného násilí. Přes obavy z rozšíření ruské vojenské agrese z Ukrajiny zůstala situace v zemi stabilní. Neprobíhá v ní žádný vnitřní ani vnější ozbrojený konflikt. Moldavsko splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu.
15. Dle § 2 odst. 1 písm. k) ZoA: *„Pro účely tohoto zákona se rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.“*
16. Podle § 16 odst. 2 ZoA: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“*
17. Dle § 2 bod 16. vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců: *„Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Moldavsko.“*
18. V posuzované věci vyšel žalovaný jednak ze skutečnosti, že země původu žalobkyně, tj. Moldavsko, je zařazeno na seznam zemí, které ČR považuje za bezpečné země původu (srov. citované ustanovení § 2 bod 16. vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců), jednak z obsahu dokumentu Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu, a konečně ze závěru, že žalobkyni se nepodařilo prokázat, že by v jejím případě nebylo možno Moldavsko coby bezpečnou zemi původu hodnotit.
19. Obsah seznamu bezpečných zemí původu je veden na základě § 86 odst. 4 ZoA a pravidelně jednou za rok je přezkoumáván. Zařazením Moldavska na seznam bezpečných zemí původu Ministerstvo vnitra deklaruje, že Moldavsko splňuje podmínky, které pro označení země za bezpečnou vyžaduje tzv. procedurální směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany) a zákon o azylu v § 2 odst. 1 písm. k). Vytváří se tím domněnka, že žadateli přicházejícímu z této země nehrozí pronásledování ani vážná újma. Jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany žalovaný podle § 16 odst. 2 zákona o azylu zamítne jako zjevně nedůvodnou, neprokáže-li žadatel, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Domněnku bezpečnosti tedy může žadatel vyvrátit, ale je to právě on, kdo musí v tomto směru unést povinnost tvrdit a prokazovat.

20. Jelikož zařazení konkrétního státu, v tomto případě Moldavska, na seznam bezpečných zemí vytváří toliko domněnku, že žadateli z této země přicházejícímu v ní nehrozí pronásledování ani vážná újma, lze hovořit o tom, že se tu jedná o procesní institut, který do jisté míry zjednodušuje průběh azylového řízení, avšak současně jednak neznemožňuje žadateli o mezinárodní ochranu tuto domněnku vyvrátit, jednak vyžaduje, aby informace o dané zemi, o které se v konkrétním případě žalovaný opírá, měly určitou obsahovou kvalitu a současně podporovaly závěr, že daná země původu může skutečně být za bezpečnou považována [v zásadě – byť nikoli výlučně (srov. Přílohu I tzv. procedurální směrnice) – v rozsahu hledisek upravených v § 2 odst. 1 písm. k) ZoA].
21. V nyní řešené věci byly podle názoru soudu splněny podmínky postupu podle § 16 odst. 2 ZoA. Žalovaný řádně vyšel ze zařazení Moldavska na seznam bezpečných zemí původu, ale zabýval se i konkrétními informacemi o jednotlivých kritériích, za nichž lze Moldavsko za bezpečnou zemi původu považovat, a to zejména ve světle tvrzení, o která žalobkyně svou žádost o udělení mezinárodní ochrany opírala. Je třeba konstatovat, že obsah dokumentu Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu k říjnu 2023 prokazuje, že Moldavsko stanovené předpoklady splňuje.
22. Tvrzení žalobkyně, podle něhož žalovaný vycházel z nepřesných informací, není ničím konkrétním podloženo. I když nepochybně lze v médiích zaznamenat zprávy o tom, že Moldavsko má jisté společensko-právní deficity, nelze hovořit o úplném selhávání státních orgánů či systému prosazování práva, které by mohlo být z hlediska žalobkyně azylově relevantní. Není pravdou, že by žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že již jen pro zařazení Moldavska na seznam bezpečných zemí původu, se nemusí ničím dalším zabývat, jmenovitě ne obsahem žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný však adekvátně vyložil rozhodnou právní úpravu, podle níž to za dané situace byla žalobkyně, koho tížilo břemeno tvrzení a důkazní, že v jejím případě Moldavsko za bezpečnou zemi původu naopak považovat nelze (k rozdělení procesních břemen tvrzení a důkazního v azylovém řízení srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). To se přitom žalobkyni nepodařilo, neboť její žádost se opírala jednak o tvrzení, podle něhož jí brání v návratu do Moldavska to, že tam nemá kde bydlet, resp. že má obavy ze svých bratrů, kteří jí vyhrožují. Ani samotná povaha a důvody tvrzených výhrůžek nebyla žalobkyní přitom jasně konkretizována (má se jednat o určitý dluh plynoucí z toho, že v mládí věnovala jejich babička větší péči žalobkyni než jejím bratrům), tím méně bylo žalobkyní objasněno, z jakého důvodu by nemohla získat proti takovým výhrůžkám ochranu u moldavských státních orgánů. Skutečnost, že bratři žalobkyně zjistili kontakt na jejího kamaráda, u něhož bydlí v ČR, jistě ještě sama o sobě neznamená, že by jim moldavské státní orgány neznemožnily realizovat jejich výhrůžky vůči žalobkyni. Tvrzení žalobkyně se tak nabývají povahy pouhé nedůvěry vůči státním institucím Moldavska. Jak už plyne z rozsudku NSS ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37, tato pouhá nedůvěra nemůže vést k udělení mezinárodní ochrany.
23. Není pak zřejmé, odkud žalobkyně čerpá svá tvrzení o tom, že v Moldavsku „*bují korupce, úřednický aparát nerespektuje a překrucuje právní normy*“, resp. že „*dochází k excesům vůči obyvatelstvu kvůli jeho politickému přesvědčení*“. Tyto údaje odporují obsahu dokumentu Hodnocení Moldavska jako bezpečné země, podle něhož naopak moldavská vláda provádí reformy směřující k posílení právního státu, i když určité případy tzv. selektivní spravedlnosti dosud existují. Ještě podstatnější však je, že není ani

zřejmé, z jakého důvodu by právě tyto skutečnosti měly být v případě žalobkyně podstatné v tom směru, aby zpochybnily závěry žalovaného. Sama žalobkyně totiž uvedla, že se politicky nijak neangažuje, politika ji nezajímá. Ochrana před výhrůžkami či násilím ze strany třetích osob, na kterou žalobkyně mířila ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, je však poněkud jinou problematikou, přičemž pro potvrzení obav žalobkyně nelze nalézt oporu ani ve správním spise, ani v tvrzeních samotné žalobkyně (s přihlédnutím k tomu, že žádné důkazy o opodstatnění svých obav žalobkyně nepředložila). Totéž je nutno konstatovat o tvrzení žalobkyně, že cesta Moldavska do Evropské unie může být ještě dlouhá a náročná z hlediska nutných reforem. Není totiž možné automaticky každou zemi, která není členským státem Evropské unie, považovat za nebezpečnou.

24. Ani tvrzení, podle něhož žalobkyně zpřetrhala veškeré vazby s rodinou a přáteli v Moldavsku, zatímco v ČR si naopak mnoho přátelských vazeb vybudovala, není nijak způsobilé zvrátit právní závěry žalovaného. Nejde o azylově relevantní tvrzení. Žalobkyně však takováto tvrzení může využít v případném řízení o udělení pobytového oprávnění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, kde určitou roli potenciálně hrát mohou.
25. Konečně, ve prospěch žaloby není možno využít ani obavy Moldavska z rozšíření ruské agrese proti Ukrajině. Je obecně známo, že Rusko udržuje vojenský kontingent v separatistickém Podněstří a snaží se tuto situaci využívat ve svých destabilizačních plánech, které mohou být spojeny s jeho současnou agresí vůči Ukrajině. Na druhé straně je nutno konstatovat, že situace je dosud stabilní, vojenské operace na území Moldavska neprobíhají. I v tomto ohledu lze odkázat na Hodnocení Moldavska jako bezpečné země.

Závěr a náklady řízení

26. Soud shledal podanou žalobu nedůvodnou. Proto ji výrokem I. tohoto rozsudku dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
27. Výrokem II. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Učinil tak podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má právo na plnou náhradu důvodně vynaložených nákladů procesně úspěšný účastník řízení vůči účastníku procesně podlehnuvšímu. Právo na náhradu nákladů řízení by tak příslušelo žalovanému, neboť žaloba byla soudem zamítnuta. Žalovaný však právo na náhradu nákladů řízení neuplatnil; ostatně by mu ani nemohlo být – s ohledem na konstantní judikaturu NSS – ani přiznáno. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu, který o kasační stížnosti rozhoduje. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

Plzeň 3. května 2024

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

JUDr. Ondřej Szalonnás v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.